

96. Belanghebbende

(ABRvS 29 juli 2015 zaaknummer 201311618/1/R4)

Bij besluit van 16 oktober 2013 heeft de raad het bestemmingsplan 'Schielands Hoge Zeedijk' vastgesteld. Tegen dit besluit heeft onder meer de vereniging Omwonenden beroep ingesteld. De raad betoogt dat vereniging Omwonenden niet als belanghebbende kan worden aangemerkt, aangezien een aantal leden van de vereniging op te grote afstand van het plangebied woont. Vereniging Omwonenden komt blijkens haar doelstelling op voor de belangen van de natuurlijke personen die woonachtig zijn in de omgeving van Schielands Hoge Zeedijk en/of van industrieterrein Hollandsche IJssel. Aannemelijk is dat verschillende bewoners van dit gebied die lid zijn van vereniging Omwonenden gevolgen van binnen het plangebied toegelaten gebruik en bebouwing kunnen ondervinden. Vereniging Omwonenden brengt door het optreden in rechte aldus een bundeling van rechtstreeks bij het bestreden besluit betrokken individuele belangen tot stand waarmee effectieve rechtsbescherming gediend kan zijn, in vergelijking met het afzonderlijke optreden van individuele natuurlijke personen die door dat besluit rechtstreeks in hun belangen worden getroffen. In de door vereniging Omwonenden tot stand gebrachte bundeling van deze individuele belangen, kunnen de in artikel 1:2 lid 3 Awb genoemde feitelijke werkzaamheden besloten worden geacht. Anders dan de raad veronderstelt, is niet vereist dat alle leden van vereniging Omwonenden als belanghebbenden bij het bestreden besluit zijn aan te merken om haar in haar beroep te kunnen ontvangen. Gelet op het vorenstaande dient vereniging Omwonenden als belanghebbende bij het bestreden besluit te worden aangemerkt.

Noot van de redacteur (RBo)

Met enige regelmaat keert in de rechtspraak de vraag terug of een vereniging van omwonenden, als belanghebbende moet worden aangemerkt bij een besluit. In dit geval hadden inwoners van de omgeving van Schielands Hoge Zeedijk en/of van industrieterrein Hollandsche IJssel, hun belangen gebundeld in voornoemde vereniging. Deze vereniging komt blijkens haar doelstelling op voor de belangen van deze natuurlijke personen die woonachtig zijn in voornoemd gebied. Een meer concrete doelstelling blijkt niet uit de uitspraak. De

Afdeling overweegt dat het aannemelijk is dat verschillende bewoners van dit gebied lid zijn van de vereniging die gevolgen van binnen het plangebied toegelaten gebruik en bebouwing kunnen ondervinden. De vereniging brengt door het optreden dus een bundeling van individuele belangen tot stand waarmee effectieve rechtsbescherming gediend kan zijn. De vraag rijst in hoeverre deze, overigens vaker terugkerende, overweging, zich verhoudt tot de eisen die gelden in het kader van artikel 1:2 lid 3 Awb. Voor de vraag of een rechtspersoon belanghebbende is als bedoeld in artikel 1:2 lid 1 en 3 Awb, is bepalend of de rechtspersoon krachtens zijn statutaire doelstelling en blijkens zijn feitelijke werkzaamheden een rechtstreeks bij het bestreden besluit betrokken algemeen of collectief belang in het bijzonder behartigt. Een van de vereisten betreft dus het verrichten van feitelijke werkzaamheden. Uit de uitspraak van de Afdeling van 1 oktober 2008, AB 2008, 348, volgt dat de feitelijke werkzaamheden besloten kunnen worden geacht in een door een rechtspersoon tot stand gebrachte bundeling van rechtstreeks bij het bestreden besluit betrokken individuele belangen. Of er ook daadwerkelijk feitelijke handelingen worden verricht, is dan niet relevant, nu deze feitelijke werkzaamheden geacht worden aanwezig te zijn. De ratio achter deze uitspraak is duidelijk: het is handiger als afzonderlijke individuele belanghebbenden hun belangen gezamenlijk behartigen dan als ze dat ieder voor zich doen. Die belangen mogen dus niet (te) verschillend zijn (ABRvS 1 augustus 2012, zaaknummer 201112449/1/T1/A1). Dat rechtvaardigt ook de eis dat feitelijke werkzaamheden voor de collectieve belangenbehartigers aanwezig worden geacht. De criteria van artikel 1:2 lid 3 Awb worden deels losgelaten en in plaats daarvan lijkt de Afdeling aansluiting te zoeken bij artikel 1:2 lid 1 Awb, omdat collectieve belangen volgens de Afdeling zijn te beschouwen als de bundeling van individuele belangen (zie ABRvS 24 juni 2009, AB 2009, 336, m.nt. A.T. Marseille). De Afdeling lijkt ook veel gewicht toe te kennen aan het feit dat het zeer aannemelijk is dat verschillende bewoners ook lid zijn van deze vereniging. Dat lijkt mij een plausibele aanname, zeker in het licht van de 'effectieve rechtsbescherming'. Uit de uitspraak valt overigens niet af te leiden dat de Afdeling dit ook is nagegaan. Niet is vereist dat alle leden van vereniging Omwonenden als belanghebbenden bij het bestreden besluit zijn aan te merken. Ik meen dat voor de belanghebbendheid van de vereniging toch tenminste enkele leden inwoner moeten zijn, wil de vereniging als belanghebbende worden aan-

gemerkt. Is daarvan geen sprake, dan zie ik niet in op welke wijze die vereniging bijdraagt aan een effectieve rechtsbescherming nu de rechtvaardiging van de Afdeling om een dergelijke vereniging als belanghebbende aan te merken, dan komt te vervallen. Dogmatisch gezien laat deze constructie zich toch moeilijk verhouden tot de letterlijke tekst van artikel 1:2 lid 3 Awb (en reeds aangehaalde uitspraak ABRvS 1 augustus 2012) waarin feitelijke werkzaamheden eenvoudigweg een vereiste is. Tot slot resteert dan nog de vraag of er sprake is van een voldoende specifiek omschreven collectief belang. Ik meen van wel. Hoewel het belang weliswaar tamelijk breed is geformuleerd, is de reikwijdte wel beperkt tot inwoners van de omgeving van Schielands Hoge Zeedijk en/of van industrieterrein Hollandsche IJssel.

97. Belanghebbende bij concurrerende aanvragen subsidie

(ABRvS 15 juli 2015, zaaknummer 201408627/1/A2)

Bij besluiten van 31 juli 2012 heeft het Fonds aanvragen van Stichting Tafel van Vijf, Stichting De Veenfabriek en Stichting Nederlands Vocaal Laboratorium (thans: Silbersee; hierna: VocaalLAB) om subsidie in het kader van de Deelregeling meerjarige activiteiten-subsidies Fonds Podiumkunsten 2013-2016 (hierna: de Deelregeling) ingewilligd. Bij besluit van eveneens 31 juli 2012 heeft het Fonds een aanvraag van Holland Opera om subsidie in het kader van de Deelregeling afgewezen. Bij besluit van 11 februari 2013 heeft het Fonds het door Holland Opera tegen de inwilliging van de subsidieaanvragen van Tafel van Vijf en anderen gemaakte bezwaar niet-ontvankelijk verklaard aangezien zij niet als belanghebbende kan worden aangemerkt. De rechtbank oordeelde dat Holland Opera wel belanghebbende was bij deze besluiten. De Afdeling overweegt als volgt. Zoals de Afdeling eerder heeft overwogen (o.a. uitspraak van 13 april 2011, zaaknummer 201006774/1/H2), kan een derde op grond van zijn concurrentiepositie als belanghebbende bij een besluit tot subsidieverlening worden aangemerkt indien de subsidie strekt tot ondersteuning van bedrijfsactiviteiten, uit te voeren binnen hetzelfde marktsegment en verzorgingsgebied als waarbinnen de derde werkzaam is. Daarbij kan worden meegewogen dat de met subsidie ondersteunde bedrijfsactiviteiten kunnen leiden tot omzetverlies bij de derde. Voorts kunnen ook potentiële concurrenten